

ressò mont-roigenc

LA NISSAGA MARTÍ DE “CAL PANADERO” (1)

Martí Rom

www.martirom.cat

01-10-2022

Vaig néixer a Barcelona el 1950, el pare (Josep Martí Tost) era de Mont-roig així com els meus avis materns (Francesc Rom Serra i Dolors Ferratjes Tost). Des de xiquet venia a Mont-roig aquells llargs estius dels cinquanta i seixanta. A les envistes de l'adolescència, a vegades em trobava pel poble algú que em preguntava “De quina casa ets?” i jo, allixonat pel pare, deia: “de cal Panadero”. No calia dir res més. Estava identificat. Com que no era fill del Quimet (el gran) ni del Miquel (el mitjà), deuria ser del “Panadero petit”, també conegut com “Josep Panadero”.

Al pare sempre li havia fet il·lusió que l'anomenessin “Panadero”. Jo, ja de gran, vaig canviar sovint el “pare” per “Panadero”. Li agradava. A la meua filla Clara, quan era petita, jo també li deia que si li preguntaven de quina casa era havia de dir de “cal Panadero”. Em mirava amb una certa desconfiança. Això dels renoms li semblava una cosa d'un passat llunyà.

La meua àvia Teresa Tost Puñet i el pare Josep Martí Tost

A finals dels vuitanta vàrem aprofitar alguns estius per fer un recorregut per les obres de Josep Maria Jujol pel Camp de Tarragona¹. Després de veure les obres més rellevants, un dia vàrem anar a Renau a veure l'ermita de la Mare de Déu del Lloret. Era una petita ermita que s'havia esfondrat feia anys i que Jujol havia restaurat admirablement. Una munió de formes geomètriques blaves i vermelles omplien les seves parets. A l'arribar-hi estava tancada. Renau un petit poble, està a uns cent metres de l'ermita i enlairat en un turó. Ens hi vam apropar esperant trobar algú que ens deixés la clau. Fou fàcil. A la plaça vam veure una porta oberta d'una casa i algú a dins. Era un senyor d'una certa edat. Amablement, ens va preguntar d'on érem i perquè volíem veure l'ermita. Al dir-li que veníem de Mont-roig ens va preguntar de quina casa érem, potser coneixia els nostres familiars. Al dir-li que el meu pare era de “cal Panadero” va resultar que coneixia el meu oncle Quimet “Panadero” d'alguns negocis fets en aquells dilluns del Mercat (Llotja) de Reus. A més, va resultar que ell mateix era el dipositari de la clau de l'ermita. Baixant cap a l'ermita, amb la clau a la mà, li vaig dir a la meua filla Clara: “Veus perquè serveix dir que ets de cal Panadero”.

¹ Aleshores encara era prou desconegut pel públic en general. Casualment el vaig descobrir en un viatge a París el 1977. Gairebé tota la planta baixa del Centre Pompidou estava dedicada a aquest genial arquitecte col·laborador de Gaudí. Allà em vaig trobar, entre d'altres, amb el Teatre Metropol de Tarragona, la casa Bofarull dels Pallaresos, l'església de Vistabella, l'ermita del Roser de Vallmoll...

Algun cop li havia preguntat al meu pare, Josep Martí Tost, d'on venia el renom "Panadero". No m'ho sabia dir. Deia que el seu pare tampoc li havia dit mai.

ORIGENS²

L'avantpassat més antic que he aconseguit trobar és Miquel Martí, vuit generacions enrere; deuria néixer cap al 1735. Aquest, com a mínim, va tenir un fill dit Pere Martí que es casaria amb Maria Boronat i van tenir a: Miquel, Maria i Pere Martí Boronat.

A Pere Martí, casat amb Maria Boronat, el trobem en l'episodi més destacat de la Guerra del Francès (1808 a 1814) referent a Mont-roig, els coneguts com Fets de Corpus del 1811. Sabem que l'11 de juny de 1811 uns mont-roigencs varen assaltar un comboi francès al Coll de Balaguer que duia farina a les tropes que assetjaven Tarragona i que la van amagar a l'ermita de la Mare de Déu de la Roca. El general francès Louis Gabriel Suchet, enfurismat, va enviar al poble soldats per tal de recuperar la farina i prendre les represàlies oportunes. Entre d'altres malvestats, es van endur un bon grapat d'homes de Mont-roig. Només sortir del poble, a l'hort del Riba, ara conegut com Mas del Tita³, van afusellar el pare carmelita Joan de Santa Úrsula, que regia la parròquia en absència del rector i Joan Baptista Ferratges Jordi, secretari de l'Ajuntament. Aquest era l'avi d'Antoni Ferratges Mesa, primer marquès de Mont-roig⁴.

A l'arribar a Cambrils varen afusellar quatre soldats de Mont-roig que anaven presos. Era el 13 de juny de 1811. Dia de Corpus i de Sant Antoni de Pàdua. Es van poder escapar alguns dels presoners. A la resta, a l'endemà, se'ls van endur a la ermita del Roser de Reus. Francesc Riba i Mestre esmenta els cinquanta mont-roigencs que restaven presoners⁵. Entre aquests hi havia Pere Martí⁶. Al cap de dos dies, al camí de l'Aleixar, varen afusellar quatre mont-roigencs més, escollits per sorteig. Després van decidir de fer-ho a d'altres dos, però se'n van endur dos o tres més que, sense que ells ho sabessin, els volien de testimonis de la seva infàmia. Dos d'aquests eren Francesc Fontcuberta⁷ i Pere Martí. Els van portar a un indret del camí de l'Aleixar, on tenien les forques, i allí els varen fer agenollar tots quatre. Com tenien previst, només varen afusellar aquells dos previstos; els altres els varen retornar a l'ermita del Roser de Reus⁸.

---

² Com ja he comentat sovint, a Mont-roig hi ha el problema que no tenim els llibres parroquials de batejos, casaments... Els van cremar a inicis de la Guerra Civil, el 1936. Com que tampoc enviaven còpia d'aquests fets al Bisbat de Tarragona, com ho feien molts altres pobles, doncs resulta que hem perdut aquesta valuosa informació genealògica.

Cal reconstruir el que es pugui de les informacions orals transmeses a la família i de tenir sort que un avantpassat consti en algun dels protocols notariais que es puguin guardar en el si de la família o bé de la consulta d'aquests en els arxius de Reus o Tarragona. O que hi hagués algun avantpassat, per algun motiu, rellevant i el puguem trobar en algun llibre o premsa antiga.

³ Text "Mas del Tita", publicat al web de "**Ressò mont-roigenc**" el 5-2-2020.

⁴ Text: "El marquès de Mont-roig: a la recerca d'una ombra" del llibre "Mont-roig: esberles d'un mosaic esbocinat" de Martí Rom (Arola Editors, 2019), pag. 55.

⁵ "Història de Mont-roig" de Francesc Riba i Mestre, pàg. 187.

⁶ Pere Martí era consogre de Joan Baptista Ferratges Jordi. El fill del primer, Miquel Martí Boronat, s'havia casat amb la filla del segon, Clara Ferratges Ballester.

⁷ Aquest, formava part d'una nissaga rellevant a Mont-roig des de temps enrere. Vegeu més informació sobre aquesta nissaga al text "Mas del Tita", publicat al web de "**Ressò mont-roigenc**" el 5-2-2020.

⁸ "Mont-roig en el segle XIX: un temps convuls" de Martí Rom (Arola Editors, 2022), pàg. 21.

Joaquim Benaiges Martí que, com veurem posteriorment, també és un membre de la nissaga Martí, escriu sobre aquest darrer fet que, entre els que es van endur els francesos, hi havia un mont-roigenc de cognom Ribes i que aquest tenia “*una gran devoció a Sant Antoni i exhortà els altres a pregar. En arribar al lloc els tapen els ulls, senten el soroll metàl·lic i les veus de comandament. Esclaten els trets, però resten vius i cauen de genolls donant gràcies al cel... Amb empentes i paraules grolleres, els botxins es burlen d’ells i els tornen a la presó. Al proper dia –els diuen– aniran per ells. Els contactes donen fruit i són alliberats d’aquell horror. Prometen sufragar ells i els seus descendents la festa en honor del Sant... Els anys passen, la casa Ribes queda sense descendència i el seu nom s’esvaeix. El... Fontcuberta s’arruïna, mor pobre i els seus fills marxen a Barcelona. Sols resta en peu, podríem dir, els descendents d’aquell Martí que, fins als nostres dies guarden el record d’aquella festa i que, en el dia del sant, fan dir una Missa en record d’aquells fets. Les persones de mitjana i tercera edat, recorden d’aquesta festa una benedicció d’animals al matí, a la plaça de l’església (plaça de Castelar, actual plaça de Joan Miró), on arribava una bandera antiga portada per tres cavallers que sortia de la casa d’en Martí.... Després una Missa Major solemne... Els cantors, escolania i cavallers s’aplegaven a la casa del Martí on es servia un refresc...”⁹. Un descendent d’aquell Pere Martí, d’aquells fets, era, a cavall entre els segles XIX i XX, Joaquim Martí Prous, el meu besavi. Aleshores vivia al carrer de la Pica número 14. La raó d’aquesta localització la veurem més endavant. Era on vivia també Victori Benaiges Barceló i Pilar Martí Compte, pares de Joaquim “Quimet” Benaiges Martí. Com veurem més endavant, l’àvia d’aquest, Maria Compte Martí, s’havia casat en segones núpcies amb Joaquim Martí Prous, i abans en primeres amb el seu germà Martí Martí Prous (aquest era l’avi de Joaquim Benaiges Martí).*

A les memòries inèdites del meu pare, Josep Martí Tost, dit “Josep Panadero” o “Panadero petit”, es descriu la festa de Sant Antoni, probablement de finals dels anys vint o inicis dels trenta: “*Per Sant Antoni anàvem a beneir els animals, gossos i gats no. Tothom procurava posar els millors guarniments als animals. I que anessin ben nets i llunts. Els hi passàvem un raspall de ferro. El capellà sortia a la plaça Castelar (actual plaça de Joan Miró) per fer la benedicció. Estava tot ple. Nosaltres primer trèiem l’animal i el lligàvem a unes anelles que hi havia a la façana (carrer Unió núm. 6, del 1925 al 1932, actualment carrer de Francesc Riba i Mestre); aleshores totes les cases en tenien. Després trèiem el carro. Vam tenir un matxo que sols treure’l al carrer ell sol anava a l’abeurador de la mateixa plaça Castelar. Després de la benedicció anàvem a la font de ca la Sabatera¹⁰ a veure les curses que es feien de rucs i someres i, a continuació, de matxos, mules i cavalls. Sortien de cap el set Ponts i l’arribada era en aquella font. Allí hi havia el pare del Quimet Benaiges (Victori Benaiges Barceló) amb un pal de 3 metres on a la part superior hi penjava un pollastre, un conill i un ramat d’alls, com a premi. Segons em va dir el Quimet Benaiges un parent seu havia fet la promesa que cada any faria aquesta festa...”*

Aquesta festa per Sant Antoni que descriu el meu pare deuria ser posterior a l’època del relat que hem llegit anteriorment del Joaquim Benaiges Martí. Aquest i el meu pare, Josep Martí Tost, eren fills de cosins¹¹. Resulta curiós que el primer no li concretés que

---

⁹ “La festa de Sant Antoni Abat, a Mont-roig” de Joaquim Benaiges Martí, “**Ressò mont-roigenc**” núm. 35, pàg. 12.

¹⁰ A l’actual avinguda de Reus núm. 2.

¹¹ També dit cosins de segon grau. Els pares respectius eren Pilar Martí Compte i Miquel Martí Aragonès (cosins germans). Els avis eren Martí Martí Prous i Joaquim Martí Prous (germans).

aquell “*parent seu (que) havia fet la promesa*” era un avantpassat comú als dos. Més endavant trobarem la possible explicació.

Dèiem que Pere Martí s’havia casat amb Maria Boronat i que van tenir tres fills: Miquel, Maria i Pere Martí Boronat. El primer fill, Miquel Martí Boronat seria una persona rellevant. Es va casar amb Clara Ferratges Ballester. Aquesta, era filla de Joan Baptista Ferratges Jordi (de Mont-roig), aquell dels Fets de Corpus de 1811, i Bernarda Ballester Casañas (de Sitges).

Clara Ferratges Ballester era germana de Ferran Ferratges Ballester, aquell “*americano*” mont-roigenc que, el 1828, va anar a fer fortuna a Santiago de Cuba¹². Un dels seu fills seria l’Antoni Ferratges Mesa, que seria primer marquès de Mont-roig¹³.

El matrimoni Miquel Martí Boronat i Clara Ferratges Ballester van tenir tres filles: Anna, Clara i Maria Martí Ferratges.

Miquel Martí Boronat, el 1827, amb vint-i-dos anys, el trobem secretari de la Junta Corregimental a Alforja. Estaven en la “Guerra dels Malcontents” (1827), que pot considerar-se el precedent de la Primera Guerra Carlina (1833-1840). Fou una revolta dels elements radicals tradicionalistes i contraris a les guspines de modernitat que estaven aflorant en aquella Espanya que venia d’un passat fosc i imperial i que alguns pretenien endegar el camí del liberalisme com ja succeïa a gran part d’Europa.

En aquesta Junta Corregimental a Alforja, creada el 21 de setembre de 1827, també hi trobem un altre mont-roigenc, Francesc Pasqual, hisendat i capità dels “Voluntaris reialistes” de Mont-roig. El cap de la revolta conegut com “Rafí Vidal” (Joan Rafí Sastre) va enviar, el 24 de setembre, una carta a Miquel Martí Boronat informant-li que probablement deixaria la rebel·lió. Això ens indica que era una persona important¹⁴.

Sobre Miquel Martí Boronat hi ha publicat un molt interessant treball de Josep M.T. Grau Pujol¹⁵. Diu que havia nascut a Mont-roig i els seus pares eren Pere i Maria (pagesos)¹⁶. S’exilià a França des del desembre de 1822 al juny de 1823, durant el “Trienni Liberal” (1820-1823). El trobem el 7 de febrer de 1827, com administrador, a la Junta d’Obres de l’Església Nova¹⁷, en substitució de Josep Jordi Toda. Acabem de veure que va tenir una certa rellevància a la “Guerra dels Malcontents” (1827). El 1829 es traslladà a Tarragona, on exercí de notari. Aleshores, com administrador de l’Església Nova, el va substituir Josep Jordi Munté.

“L’exercici de l’activitat professional de Miquel Martí i Boronat no fou l’habitual d’un notari de ciutat. La situació política que li tocà viure i la seva ideologia carlina enfrontada amb els liberals i la seva doble residència a Mont-roig del Camp i

---

¹² Tornaria a Mont-roig cap al 1852.

¹³ 1887.

¹⁴ “Mont-roig en el segle XIX: un temps convuls” de Martí Rom (Arola Editors, 2022), pàg. 63.

¹⁵ “Un notari carlí de Tarragona a l’Urgell. Nota de la producció documental de Miquel Martí Boronat (1831-1835)”, de Josep M.T. Grau Pujol, Revista “URTX” de Tàrrrega, núm. 15 (2002), de la pàg. 229 a la 236.

¹⁶ Pere Martí i Maria Boronat.

¹⁷ “D’altres notaris a Mont-roig” de Josep Munté Vilà, a “**Ressò mont-roigenc**” núm. 63, pàg. 8.

Tarragona motivaran una extrema mobilitat. Els seus manuals s'inicien l'any 1816, just passada la sagnant Guerra del Francès...¹⁸.

Aquest “notari carlí”, per exemple, l’havia trobat en aquell text sobre el “Marquès de Mont-roig”, en una escriptura del Mas d’en Romeu (del 10 de maig de 1831), on es concretava la finalització d’un “censal”¹⁹ sobre la propietat de la vídua de Tomàs Porta, Francisca Ballester.

Al document testamentari de Miquel Martí Boronat hi trobem més informació. Comença: *“En nom de Déu, amen. Jo Miquel Martí y Boronat natural de la vila de Montroig del Camp...”*. S’estava en plena “Guerra reialista” (1821-1823), per la qual cosa parla de *“estos calamitosos y destructivos temps en que esta tant exposada la fràgil vida humana... y poderme millor ocupar y alcanzar las felicitats eternes...”*. Diu que l’avi patern era Miquel Martí i que va tenir tres filles: Anna Martí Ferratges (“*hereva*”), Clara i Maria. Diu que el seu germà, Pere Martí, té un fill dit Pere Martí Llaberia (“*hereu*”). També esmenta que la seva germana, Maria Martí Boronat, es va casar amb Miquel Borràs Salvador (“*metge*”). L’altre germana, Teresa, es va casar amb Joan Puñet (“*pagés y contractant*”). També esmenta Josep Maria Roig (Ferratges), el seu nebot, fill de Josep Maria Roig Martí i Bernarda Ferratges Ballester, i el seu cunyat Ferran Ferratges Ballester, aquell “*americano*” que va anar a Santiago de Cuba.

També he trobat (gens estrany), Miquel Martí Boronat com a notari en els capítols matrimonials del cap reialista (després, rellevant cap carlí de les tres guerres carlines) de les Borges del Camp, Maties de Vall Llaberia (17 de març de 1827)²⁰.

“La inestabilitat de la primera Guerra Carlina (1833-1840) el fa moure de nou i de forma constant pel territori... El 1831 es desplaça esporàdicament a l’Urgell, en concret al monestir femení de Vallbona de les Monges, on hi tornarà en diverses ocasions el 1832, el 1833 i el 1835. L’any 1837 és el darrer de la seva activitat i el trobem refugiat a Sitges juntament amb altres camptarragonins, sobretot eclesiàstics, que esperaven fugir per mar cap a les Illes Balears o a altres destinacions segures...”. Aquest refugiar-se a Sitges, en el seu cas, deuria ser perquè era el poble de la seva sogra Bernarda Ballester Casañas, l’esposa de Joan Baptista Ferratges Jordi. També que Sitges era un indret des d’on fàcilment es podia anar a Cuba.

Veiem que Miquel Martí Boronat era un important protocarlí i el seu nebot Antoni Ferratges Mesa, el primer Marquès de Mont-roig, fill del seu cunyat “*l’americano*” Ferran Ferratges Ballester, seria un dels liberals que lluità per enderrocar la monarquia autoritària d’Isabel II i va participar activament en la “*Gloriosa revolución de septiembre*” de 1868.

Hem vist anteriorment, que s’esmentava en el testament del notari Miquel Martí Boronat, aquella germana Teresa Martí Boronat que s’havia casat amb Joan Puñet. A aquest, l’havíem trobat en una de les branques paral·leles de la “Nissaga de les

---

¹⁸ Josep M.T. Grau Pujol.

¹⁹ Un “censal” era l’obligació perpetua que tenia una persona de pagar una pensió anual a un altre (normalment a l’interès del 7,5%), i als seus successors, com a conseqüència d’un capital rebut anteriorment; normalment es posava com a garantia d’un bé material.

²⁰ “Maties de Vall i Llaberia, mariscal de camp carlí (1802-1872)” de Ferran Jové Hortonedà (Edicions del Centre de Lectura, Reus, 2003), pàg. 34.

Orioles”²¹. Els pares de Joan Puñet Juncosa eren Francesc Puñet Roca i Maria Juncosa. El matrimoni de Joan Puñet Juncosa i Teresa Martí Boronat van tenir tres fills: Francesc, Miquel i Teodoro Puñet Martí.

Teodoro Puñet Martí es va casar amb Dolors Aragonès Boronat i van tenir tres fills: Maria, Sixte i Teodoro Puñet Aragonès.

Maria Puñet Aragonès es va casar amb Damià Tost Marco i van tenir la Teresa Tost Puñet. Curiosament, trobem que la branca paral·lela de la germana, Teresa, del notari Miquel Martí Boronat (germà del meu avantpassat Pere Martí Boronat), tres generacions després (Teresa Tost Puñet, la meua àvia) es casa amb Miquel Martí Aragonès (el meu avi), que és de quatre generacions després d’aquell Pere Martí Boronat (germà del notari i de la Teresa Martí Boronat). Una mena de ziga-zaga genealògica.

Tornem a la meua branca principal d’avantpassats. El germà d’aquest notari, Pere Martí Boronat es va casar amb una Llaberia i van tenir, com a mínim, a Pere Martí Llaberia. Aquest es casaria amb Josefa Vall Martí, de Les Irlles. En una acta notarial del 26 de febrer de 1860, s’hi diu que Josefa Vall és vídua de Pere Martí Llaberia i tenen, entre d’altres, a Josep Maria Martí Vall. Aquest, seria regidor a l’Ajuntament el 1850²².

També van tenir a Miquel Martí Vall, que restà solter, Martí Martí Vall, que fou missioner a Amèrica, Maria Antònia Martí Vall, i Josefa Martí Vall que es casà amb Marià Rovira, de Riudoms.

Josep Maria Martí Vall es va casar amb Engràcia Prous Vidiella²³ i tindrien a Joaquim Martí Prous (hereu)²⁴, Martí Martí Prous²⁵ i Josep Martí Prous²⁶. Aquests dos darrers germans es varen casar amb dues germanes: Maria i Dolors Compte Martí.

Martí Martí Prous i Maria Compte Martí tindrien a Josep, Anton i Pilar Martí Compte.

Josep Martí Compte²⁷ es casaria amb Mercè Pujol Mestre²⁸. Tindrien a: Mercè, Amèlia²⁹ i Josep Martí Pujol³⁰. Aquest darrer era geperut.

---

²¹ Text “La nissaga de les Orioles (i d’altres branques del seu entorn familiar) (4)” publicat al web de “**Ressò mont-roigenc**” (15-04-2022).

²² “Notícies històriques de Mont-roig del Camp” de Baptista Nogués (“Quaderns de la Pixerota”, 2017), pàg. 59.

²³ Engràcia Prous Vidiella era filla de Pere Prous i Rosa Vidiella Cabré.

²⁴ Joaquim Martí Prous deuria néixer cap al 1851. En el cens electoral de 1894, el primer disponible, diu que tenia 43 anys.

²⁵ Martí Martí Prous deuria néixer cap al 1860. El cens de 1894 diu que tenia 34 anys. Vivia al carrer de l’Hospital y de la Pica núm. 52. Veurem que a partir del 1925 seria carrer de la Pica núm. 14.

²⁶ Josep Martí Prous deuria néixer cap al 1865. El cens de 1894 diu que tenia 29 anys. Vivia al carrer Nou núm. 57.

²⁷ Josep Martí Compte deuria néixer cap al 1888. El cens de 1932 diu que tenia 44 anys. Vivia al carrer Nou núm. 17.

²⁸ Mercè Pujol Mestre deuria néixer cap al 1889. El cens de 1932 diu que tenia 43 anys. Vivia al carrer Nou núm. 17.

²⁹ Amèlia Martí Pujol deuria néixer cap al 1925. El cens de 1955 diu que tenia 30 anys. Vivia al carrer Nou núm. 15.

³⁰ Josep Martí Pujol deuria néixer cap al 1915. El cens de 1946 diu que tenia 31 anys. Vivia al carrer Nou núm. 17.

El segon fill Anton Martí Compte³¹, conegut com “Anton Panadero”, es casaria amb Maria Martí Pujals³². Tindrien a: Martí, Lourdes³³, Antonieta³⁴ i Pilar Martí Martí³⁵. Fixeu-vos que el primer es deia Martí Martí Martí.

A l’Anton Martí Compte, “Anton Panadero”, l’he trobat el 1923 com a vocal segon de “El Porvenir Democràtic”³⁶.

Pilar Martí Compte³⁷ es casaria amb Victori Benaiges Barceló³⁸ i tindrien el Joaquim (“Quimet) Benaiges Martí³⁹ i Pilar Benaiges Martí⁴⁰. Aquesta era monja. Recordo haver anat amb el pare a visitar-la a l’Hospital Vall d’Hebron de Barcelona. Joaquim Benaiges Martí es va casar amb Carme Josa Gil⁴¹, de “ca l’Amadeu”, i van tenir el Joaquim Benaiges Josa.

Joaquim Benaiges Martí és qui va escriure aquell text citat anteriorment sobre els Fets de Corpus de 1811⁴². Fou alcalde de Mont-roig als anys seixanta.

Ara, anant a l’altra branca, Josep Martí Prous i Dolors Compte Martí tindrien (un altre) Josep Martí Compte (dit “Josepet Xarpetà”)⁴³ i Dolors Martí Compte⁴⁴. El primer, es casaria amb Conxa Aleu Aleu⁴⁵ i no tindrien descendència. Vivien al carrer Reial núm. 9. La segona, ho faria amb Pere Freixas Nogués⁴⁶ i tindrien el Josep Freixas Martí⁴⁷.

---

³¹ Anton Martí Compte deuria néixer cap al 1892. El cens de 1925 diu que tenia 33 anys. Vivia al carrer d’Agustí Sardà núm. 7.

³² Maria Martí Pujals deuria néixer cap al 1894. El cens de 1932 diu que tenia 38 anys i que vivia al carrer d’Agustí Sardà núm. 7.

³³ Lourdes Martí Martí deuria néixer cap al 1919. El cens de 1955 diu que tenia 36 anys i vivia al carrer del Sol núm. 2.

³⁴ Antonieta Martí Martí deuria néixer cap al 1930. El cens de 1955 diu que tenia 25 anys. Vivia al carrer del Sol núm. 2. En aquesta adreça, l’any 1955, era on vivien els seus pares Antoni Martí Compte i Maria Martí Pujals. Antonieta Martí Martí es va casar amb Josep Solé Casas, de Cambrils (de “can Solé”) i van tenir: la Maria Roca, M. Teresa, Josep Lluís i Montserrat Solé Martí.

³⁵ Pilar Martí Martí deuria néixer cap al 1910. El cens de 1946 diu que tenia 27 anys i que vivia al carrer del Sol núm. 2. La Pilar Martí Martí es va casar amb el Joan Castellví Boquera i tindrien el Juan Antonio Castellví Martí.

³⁶ Acta del 6 d’octubre de 1923. “El Porvenir Democràtic (El Casino de Baix)” del llibre “Mont-roig: esberles d’un mosaic esbocinat” de Martí Rom (Arola Editors, 2019), pàg. 201.

³⁷ Pilar Martí Compte deuria néixer cap al 1896. El cens de 1932 diu que tenia 36 anys i vivia al carrer de la Pica núm. 14.

³⁸ Victori Benaiges Barceló deuria néixer cap al 1892. El cens de 1934 diu que tenia 42 anys i vivia al carrer de la Pica núm. 14.

³⁹ Joaquim Benaiges Martí deuria néixer cap al 1922. El cens de 1955 diu que tenia 33 anys i vivia al carrer del General Mola (de la Pica) núm. 16.

⁴⁰ Pilar Benaiges Martí deuria néixer cap al 1925. El cens de 1955 diu que tenia 30 anys i vivia al carrer del General Mola (de la Pica) núm. 16.

⁴¹ Carme Josa Gil deuria néixer cap al 1925. El cens de 1955 diu que tenia 30 anys.

⁴² “La festa de Sant Antoni Abat, a Mont-roig” de Joaquim Benaiges Martí, “**Ressò mont-roigenc**” núm. 35, pàg. 12.

⁴³ Josep Martí Compte deuria néixer cap al 1888. El cens de 1928 diu que tenia 40 anys. Vivia al carrer Reial núm. 9.

⁴⁴ Dolors Martí Compte deuria néixer cap al 1894. El cens de 1932 diu que tenia 38 anys i que vivia al carrer Nou núm. 10.

⁴⁵ Conxa Aleu Aleu deuria néixer cap al 1878. El cens de 1934 diu que tenia 56 anys i que vivia al carrer del Sol núm. 12.

⁴⁶ Pere Freixas Nogués deuria néixer cap al 1891. El cens de 1930 diu que tenia 39 anys i que vivia al carrer Nou núm. 10.

Aquest, es casaria amb Teresa Guinjoan Castellví, de “ca la Natàlia”⁴⁸, i tindrien la Maria Teresa Freixas Guinjoan.

Dolors Martí Compte, dèiem, que casada amb Pere Freixas Nogués, era propietària d’uns “Prats” (que ara formen part de la finca del gran empresari alemany Gustav Schickedanz⁴⁹, la part que dona cap a l’Hospitalet de l’Infant). Per pagar la caseta que van fer construir van pagar al paleta (Baptista Anguera Vilella⁵⁰), el 1929, segregant un petit tros del terreny (que donava cap a l’Hospitalet). Aquest terreny el van comprar els meus avis Francesc Rom Serra i Dolors Ferratjes Tost el 1933. Aquest mateix any hi construiria (l’avi era paleta i tenia una petita empresa a Barcelona), el que seria el “Casal Miramar”. Com explicàvem anteriorment, Dolors Martí Compte era filla de Josep Martí Prous i Dolors Compte Martí. El seu pare era germà de Joaquim Martí Prous, el meu besavi de “cal Panadero”. Aquest, va tenir a Miquel Martí Aragonès i aquest, al meu pare Josep Martí Tost. D’alguna manera aquells “Prats” del “Casal Miramar” procedien, per casament, d’un Martí i van fer cap a un altre Martí (amb les mateixes arrels familiars).

Fixeu-vos que aquells dos matrimonis anteriors, Martí Martí Prous / Maria Compte Martí i Josep Martí Prous /Dolors Compte Martí, que tenien els mateixos cognoms, decideixen que un dels seus fills es digui Josep. Aleshores, tenim a Mont-roig dues persones que es diuen exactament igual: Josep Martí Compte!!! En els censos electorals caldrà afegir-hi en el primer “de Martín” i en el segon “de José”, el nom del pare.

Joaquim Martí Prous, germà dels dos anteriors i l’hereu del matrimoni de Josep Maria Martí Vall i Engràcia Prous Vidiella, es va casar amb Miquela Aragonès Fons⁵¹.

Darrerament m’ha arribat un possible origen del renom “Panadero”. Sempre m’havia sorprès que no hi hagués cap referència en documents antics. Per exemple, no hi consta a “Els renoms existents a Mont-roig el 1800”⁵². En una llarga conversa amb la Pepita Josa Gil de “ca l’Amadeu”, on principalment volia obtenir informació del Molí dels Riuets, a Rifà⁵³, a les acaballes, saltant del tema a un altre, li vaig dir que la família no sabia l’origen de “Panadero”. Em va comentar que a ella li havien explicat d’on venia. Era versemblant doncs: la seva germana, Carme, era la jove de la Pilar Martí Compte, filla de Martí Martí Prous i Maria Compte Martí. A més, com veurem més endavant, el

---

⁴⁷ Josep Freixas Martí deuria néixer cap al 1922. El cens de 1955 diu que tenia 33 anys i que vivia al carrer Caídos (actual Francesc Riba i Mestre) núm. 34.

⁴⁸ Els seus pares eren Josep Guinjoan Aragonès i Maria Castellví. Els pares d’aquesta última eren Josep Castellví Boquera i Natàlia Nolla Ferratges. Aquesta, sembla que era parenta (llunyana) dels meus ascendents Ferratges. Per exemple, la meua àvia materna era Dolors Ferratjes Tost i el seu pare era Josep Ferratjes Munté. Sí, hi ha “Ferratges” i “Ferratjes”, amb “g” i amb “j”.

⁴⁹ Gustav Schickedanz (1895-1977). Famos empresari alemany. Creador de l’empresa “Quelle” (1927), la més important en la venda per correu a Europa. Fou membre del Partit Nazi. A l’acabar la Segona Guerra Mundial (1939-1945), no fou rehabilitat fins al 1952. El 1942 s’havia casat, en segones núpcies, amb Grette.

⁵⁰ En el cens electoral de 1932 consta que té 32 anys i viu al carrer d’Amunt núm. 63. Estava casat amb Carme Sas Alberich.

⁵¹ Pel que m’ha arribat, per memòria oral, aquesta era germana de l’àvia de la Magdalena González (de l’estanc), i el seu germà era de “cal Pep”.

⁵² Text de Josep Munté i Vilà a “**Ressò mont-rogenic**” núm. 46, pàg. 18.

⁵³ Era pel text “La nissaga dels Rom (2): els Rom de Vilanova” publicat a “**Ressò mont-rogenic**” el 24 de setembre de 2021.

meu besavi, Joaquim Martí Prous es va casar en segones núpcies amb la seva cunyada Maria Compte Martí.

Em va dir que el meu besavi Joaquim Martí Prous havia fet el servei militar a Madrid i que una vegada algú de Mont-roig que va anar a la capital es va presentar a la caserna per veure'l. A la porta, va dir el seu nom i algú altre va exclamar alguna cosa com "sí, el panadero". Treballava al forn de la caserna. Al tornar al poble va comentar que feia de "panadero". Això deuria succeir cap al 1880 o 1885. Com sabem, el desconeixement del castellà era prou general a Catalunya, excepte a les ciutats. Deuria fer gràcia allò de "panadero". Per què aquesta suposició no ha arribat a la nostra descendència? Crec que deuria ser pel cert trencament de relacions que hi hauria entre Joaquim Martí Prous i el seu fill, el meu avi, Miquel Martí Aragonès, degut a aquelles segones núpcies. No ens avancem.

Sunyer de Bofarull en el llibre "El indicador general de la provincia de Tarragona" esmenta Joaquim Martí Prous, el 1888, com un dels "cafeters" del poble⁵⁴. Això era perquè a casa seva hi havia allotjada la societat "El Porvenir" (a partir del 1908 "El Porvenir Democràtic"). És a dir el "Casino de Baix".

He trobat que Joaquim Martí Prous havia sortit elegit regidor de Mont-roig en les eleccions del 19 de novembre de 1893⁵⁵. També que va actuar com a representant de la "Minoria republicana" de l'Ajuntament de Mont-roig a l'Assemblea Popular Republicana que es va fer a Reus el 20 de febrer de 1897⁵⁶. També fou "fiscal municipal" del 1897 al 1899⁵⁷ i alcalde de Mont-roig del 1899 al 1901.

Sent alcalde, el trobem en una notícia de "La Veu de Catalunya: diari català d'avisos, notícies i anuncis", del divendres 16 d'agost de 1901; és una crònica de l'excursió que la societat coral "El Porvenir" de Cambrils havia fet a l'Ermita el diumenge anterior, l'11 d'agost. Comença explicant que van anar a Mont-roig amb carros i, des d'allí, hi pujaren a peu. *"El santuari es un lloch plascívol de descans y aixís hi passaren tot el dia... A las quatre de la tarda, comensá a acudir molta gent de Montroig y va cantarse una Salve a la Verge. Després se cantáren els goigs. A las set del vespre devallavan cap a Montroig, essent rebuts per tot el poble que'ls acompanyà cap a la plassa, ahont hi cantaren entre grandiosos aplausos la valenta cansó dels Xiquets de Valls... Anaren a saludar al senyor Alcalde don Joaquim Martí en sa casa, cantanhi l'hermosa cansó den Ventura Arre Moreu⁵⁸. El senyor Martí obsequiá als coristas ab dolsos, cigarros y licors... A les nou del vespre pujavan altra volta als carros y retornavan a Cambrils..."*. Casa seva era a l'actual carrer de Francesc Riba i Mestre núm. 6.

---

⁵⁴ "Notícies històriques de Mont-roig del Camp" de Baptista Nogués ("Quaderns de la Pixerota", 2017), pàg. 195.

⁵⁵ "Boletín Oficial de la Provincia de Tarragona" del 26 de desembre de 1893.

⁵⁶ "La Autonomía" del 14 de febrer de 1897. També surt esmentat a "Possibilistes i federals. Política i Cultura republicanes a Reus (1874-1899) d'Àngel Duarte ("Associació d'Estudis Reusencs", 1992), pàg. 321.

⁵⁷ "Correo de Tortosa" del 16 d'agost de 1997.

⁵⁸ Es refereix a Josep Maria Ventura Casas (1817-1875), més conegut com "Pep Ventura", el famós músic que consolidà la sardana i definí la formació de la cobla. La sardana "Arri Moreu" s'estrenà el 1864.

He trobat una notícia curiosa. Segons la “Gaceta Municipal de Barcelona”, del 22 de juny de 1922, Joaquim Martí Prous va aconseguir el traspàs de les parades 14 i 15 del Mercat “del Porvenir” (ara conegut com “del Ninot”)⁵⁹.

El 1925, el meu rebesavi patern fou president de “El Porvenir Democràtic”⁶⁰. Era l’inici de la Dictadura de Primo de Rivera (1923-1930); no eren anys favorables a l’activitat política d’esquerres.

La informació més antiga d’aquesta societat que he pogut trobar és un Reglament aprovat pel governador el 23 de març de 1863 i modificat en junta general el 16 de març de 1879. El 23 de setembre de 1888 hi ha un comunicat enviat al governador que diu: “Desde doce años acá esta sociedad está instalada en el primer piso del nº 61 de la calle Mayor de esta población, sin que hasta la fecha se haya pensado en trasladarse a otra calle ni casa...”. En aquest número 61, segons el cens del 1897 (i fins el del 1917) hi vivia Joaquim Martí Prous.

Aquesta casa del carrer Major núm. 61 canviaria el nom del carrer diverses vegades. El 1925 era el carrer de la Unió núm. 6. El 1932, amb la República, fou el carrer de Galán i García Fernández núm. 6⁶¹. El 1940, amb el nou règim franquista, carrer “Caídos” núm. 6. I, finalment, el 1980, amb la democràcia, carrer de Francesc Riba i Mestre núm. 6.

Quan va morir Miquela Aragonès Fons, Joaquim Martí Prous es va casar amb la seva cunyada Maria Compte Martí, que havia enviduat de Martí Martí Prous. Sembla que part de la família no ho deuria veure amb bons ulls, doncs ho varen fer d’amagat. Van marxar del poble de matinada amb tartana cap a Reus i es van casar a l’ermita de Misericòrdia.

Aleshores, Joaquim Martí Prous va anar a viure a casa de la seva segona esposa, Maria Compte Martí, al carrer de la Pica núm. 14. Segons les informacions del cens electoral deuria ser el 1918⁶². Podria ser que fos anteriorment. La relació de Joaquim Martí Prous amb el seu fill, el meu avi, Miquel Martí Aragonès, va quedar malmesa. Uns trenta anys després, els descendents arranjarien aquesta estranya situació.

Recordarem que, anteriorment, parlàvem de la festa de Sant Antoni. Per un costat en el relat dels Fets de Corpus del 1811 de Joaquim Benaiges Martí on hi havia l’avantpassat Pere Martí. Per l’altre, la descripció que feia el meu pare, Josep Martí Tost, de la mateixa festa a finals dels anys vint o inicis dels trenta. Parla d’una cursa d’animals que es feia a l’avinguda de Reus: “... l’arribada era en aquella font (de ca la Sabatera). Allí hi havia el pare del Benaiges amb un pal de 3 metres on a la part superior hi penjava un pollastre, un conill i un ramat d’alls. Segons em va dir el Benaiges un parent seu havia fet la promesa que cada any faria aquesta festa...”. Dèiem que el pare del Benaiges era Victori Benaiges Barceló i que aquell era el Joaquim Benaiges Martí. Com

---

⁵⁹ Carrer de Mallorca entre Casanova i Villarroel. A prop del Clínic.

⁶⁰ Acta del 24 de gener de 1925.

⁶¹ Més comunament dit carrer de Galán. Els capitans Fermín Galán i Àngel García Hernández varen fer un pronunciament, a la guarnició de Jaca el 12 de desembre de 1930, contra la monarquia absolutista d’Alfons XIII que va fracassar. Van ser condemnats a ser afusellats per un Consell de Guerra sumaríssim. Quatre mesos després es proclamaria la República. Serien els “màrtirs” de la Segona República.

⁶² Ho sabem perquè fins el cens electoral de 1917 consta al carrer major núm. 61 i en el del 1918 al carrer de l’Hospital y de la Pica núm. 52. Aquesta casa, en el cens de 1925, hi consta com a carrer de la Pica núm. 14.

acabem de veure, el primer s'havia casat amb Pilar Martí Compte, filla de Martí Martí Prous i Maria Compte Martí. I aquesta estava casada, en segones núpcies, amb Joaquim Martí Prous, cosa que va allunyar les dues branques de la família.

Es curiós que Joaquim Benaiges Martí li comenta al meu pare, Josep Martí Tost (molt posteriorment), que “*un parent seu havia fet la promesa que cada any faria aquesta festa*”, quan estava parlant d'un avantpassat comú de quatre generacions enrere i que havia fet seva el segon espòs de la seva àvia que, alhora, era l'avi del meu pare, Joaquim Martí Prous. És curiós que no ho desvetllés.

Joaquim Martí Prous deuria morir el 1920⁶³. Tenia 68 anys.

Joaquim Martí Prous i Miquela Aragonès Fons van tenir el meu avi, Miquel Martí Aragonès (1886-1951). Aquest, va tenir cinc germans morts al poc de néixer. El ser l'únic supervivent va determinar que no volguessin que treballés al camp, li donarien estudis. Cap al 1904 el van enviar a estudiar peritatge agrícola a Lió (França). Hi va anar amb el mont-roigenc Francesc Gassó Domingo, de “cal Gassó”. Hi van estar dos anys. M'ha arribat que tenien prohibit parlar entre ells en català.

El 1906 trobem Miquel Martí Aragonès com a subsecretari de “El Porvenir Democràtic”⁶⁴. També com a regidor de l'Ajuntament el 1917. Segons fons de “l'Arxiu Històric de la Diputació de Tarragona”, el 4 de novembre de 1917 hi van haver eleccions municipals a Mont-roig. Hi havia dos districtes electorals al poble. Pel segon districte es varen presentar el meu avi i Honest Aragonès Barceló. Com que hi havia el mateix nombre de candidats que d'elegits, ho varen ser automàticament⁶⁵.

Miquel Martí Aragonès es va casar amb Teresa Tost Puñet (1888-1974) de “cal Petroli”. Era filla de Damià Tost Marco⁶⁶ i Maria Puñet Aragonès, de “cal Teodoro”⁶⁷. Un germà d'aquesta era Sixte Puñet Aragonès, un important cap carlí que havia participat en el setge de Berga, l'assalt del Vendrell i en la derrota final a Xerta en la Tercera Guerra Carlina (1871-1876)⁶⁸. Un germà de la meva àvia era Modest Tost Puñet (1880-1961)⁶⁹,

⁶³ Encara el trobem en el cens de 1920 i ja no hi consta en el del 1921.

⁶⁴ Acta del 9 de gener de 1906.

⁶⁵ “Mont-roig: esberles d'un mosaic esbocinat” de Martí Rom (Arola Editors, 2019), pàg. 218.

⁶⁶ Un germà seu era Francesc Tost Marco, pare de Dolors Tost Boronat i avi de Dolors Ferratjes Tost (la meva àvia materna). Els segons cognoms de la meva àvia materna i el del meu pare (Josep Martí Tost) coincidien.

⁶⁷ Els pares Maria Puñet Aragonès, de “cal Teodoro”, eren Teodoro Puñet Martí i Dolors Aragonès Boronat. Aquest Teodoro Puñet Martí era germà de Francesc Puñet Martí casat amb Maria Gassó Ferratges, l'àvia de les tres dites “Orioles”. “La nissaga de les Orioles (i d'altres branques del seu entorn familiar) (4)” publicat al web de “**Ressò mont-roigenc**” el 15 d'abril de 2022.

⁶⁸ “Mont-roig en el segle XIX: un temps convuls” de Martí Rom (Arola Editors, 2022), pàg. 374, 408 i 453.

⁶⁹ A més, també hi havia quatre germans més: Damià, Dolors, Maria i Rossenda.

aquell metge mont-roigenc que va aconseguir eradicar el conreu de l'arròs en els aiguamolls dels Prats i les Pobles⁷⁰.

Al Damià Tost Marco li deien de “cal Petroli” perquè fou qui primer va comerciar amb aquest producte a Mont-roig. El petroli s'havia descobert el 1859. El Damià Tost, a cal Petroli, era al carrer dit ara de Francesc Riba i Mestre núm. 11, on, fins fa ben poc, hi havia la farmàcia.

Veiem com Miquel Martí Aragonès, d'arrel republicana, es va casar amb Teresa Tost Puñet, que pertanyia a una de les rellevants famílies carlines del poble. Una cosa semblant va passar en l'altra branca familiar meva. El meu besavi, Josep Ferratjes Munté, president del “Centre Obrer” de Mont-roig es va casar amb Dolors Tost Boronat, també de “cal Tost”, carlins.

Hi van haver unes eleccions municipals, possiblement a inicis dels anys vint, que foren molt conflictives. Pel “Casino de Baix”, els republicans, es presentava el doctor Sagarra (Josep Sagarra Cendra) i pel “Casino de Dalt”, els carlins, el conegut com “Xenco” (possiblement era Salvador Cabré Anguera). Alguns membres de “El Porvenir Democràtic” no veien clar votar pel doctor Sagarra. La cosa encara es va complicar més quan, després de les eleccions, el doctor Sagarra va aliar-se amb els homes del “Centre Legitimista”, del “Casino de Dalt”. Uns quants dissidents del “Casino de Baix” es varen veure obligats a marxar i fundar una nova societat coneguda comunament com “el Casinet”. Estava al pis de “ca l'Escuro” (ara plaça de Joan Miró núm. 9). No eren gaires. Entre d'altres, hi havia l'Alfons Nolla Sabaté (dit “Alfons de la Cirila”)⁷¹, Miquel Martí Aragonès (el meu avi), el seu cosí germà Josep Martí Compte (dit “Josepet Xarpeta”)...

El meu pare, Josep Martí Tost, comenta a les seves memòries que *“el meu pare també va haver de marxar, havia votat al “Xenco” doncs era parent seu. Però aviat el van deixar tornar doncs tenir cura de moltes coses: feia de secretari, duia els comptes i a més algun cop tirava el cinema⁷²...”*. El meu avi patern Miquel Martí Aragonès vivia al primer pis i el “Casino de Baix” estava al segon pis (actual carrer Francesc Riba i Mestre núm. 6). Resultava estrany que no podés pujar-hi quan ell mateix els hi tenia llogat el local.

El “Casino de Baix” tenia una sala de cafè on es reunien els socis, i una altra on s'hi feien espectacles (cinema i teatre) i els mítings. El meu pare ho descriu detalladament: *“Al pis de dalt hi havia el centre El Porvenir Democràtic. Ho poso d'aquesta manera perquè al entrar a la sala del Cafè a la paret hi havia un rellotge negre i rodó (amb l'esfera blanca i els números negres) que posava aquestes paraules. Al pujar les escales, al davant hi havia la cuina i a l'esquerra el Cafè amb les taules de ferro i marbre; a continuació, hi havia el billar i la sala de juntes amb prestatges plens de llibres, i al final, els urinaris... Després de la cuina, a mà dreta, hi havia una saleta amb dos balcons que donaven al carrer i una porta per poder entrar a la sala del cinema. En aquesta sala hi havia dues portes més, una a l'escala i l'altra a l'escenari. Quan jo era petit (final dels anys vint) es va fer una galeria amb banquetes damunt*

---

⁷⁰ “Modest Tost Puñet. Un metge mont-roigenc” del llibre “Mont-roig: esberles d'un mosaic esbocinat” de Martí Rom (Arola Editors, 2019), pàg. 199.

⁷¹ Oncle del famós científic mont-roigenc Antoni Ballester Nolla. L'Institut de Mont-roig duu el seu nom.

⁷² Feia de “projeccionista”.

d'aquesta sala per encabir-hi més espectadors. Com que estava davant de la cabina de projecció, els que s'asseien al mig no es podien aixecar doncs tapaven el focus; si algú ho feia, tota la sala xiulava. Es feia cinema el dissabte a la nit i el diumenge per la tarda, i algun cop també el dijous... La cabina gairebé tocava al sostre i per pujar-hi calia una escala de fusta...⁷³. Aleshores, la cabina encara no estava situada en un habitacle que sortia a l'exterior, cap el carrer⁷⁴.

Més tard, trobem a Miquel Martí Aragonès regidor de l'Ajuntament el 1927⁷⁵. El Primer Tinent d'Alcalde era el seu cosí germà Josep Martí Compte⁷⁶, dit "Josepet Xarpeta" (fou el padrí de bateig del meu pare Josep Martí Tost). El 1928, tot i que hi va haver algun canvi a l'Ajuntament, els dos continuen en els seus càrrecs⁷⁷. També el 1930⁷⁸.

Aquest Josep Martí Compte, dit "Josepet Xarpeta", el 1926 era vicepresident de "El Porvenir Democràtic"⁷⁹.

Miquel Martí Aragonès i Teresa Tost Puñet varen tenir tres fills: Joaquim "Quimet", Miquel i Josep Martí Tost. Aquest darrer és el meu pare.

Teresa Tost Puñet, Miquel Martí Tost, Josep Martí Tost i Miquel Martí Aragonès

Joaquim Martí Tost

---

⁷³ "Mont-roig: esberles d'un mosaic esbocinat" de Martí Rom (Arola Editors, 2019), pàg. 221.

⁷⁴ En una reforma de la façana feta cap a inicis del segle XXI, es va eliminar aquesta cabina, on hi havia el projector, que estava a l'exterior.

⁷⁵ "Boletín Oficial de la provincia de Tarragona" del 15 de gener de 1927.

⁷⁶ El seu pare era Josep Martí Prous, germà de Joaquim Martí Prous.

⁷⁷ "Boletín Oficial de la provincia de Tarragona" del 14 de gener de 1928.

⁷⁸ "Boletín Oficial de la provincia de Tarragona" de l'1 de febrer de 1930.

⁷⁹ Acta del 24 de gener de 1926.